

יוחאי, "אחזה אלוך" - אני רואה אלקותו יתברך שמו. אמנם עדיין צריך ביאור, כי ידוע כלל גדול שבכל מקום הרמז עם הפשט עולים בקנה אחד, אם כן איך מתקשר כאן רמז הכתוב: מבשרי ר' יוחאי תיבות מיתור ר'בי שמעון בין יוחאי, עם פשט הכתוב: "מבשרי אחזה אלוך" שמדבר על בשר האדם.

the
is between
and

נקדים מאמר חמיני ז"ל במדרש (שמור כח א), שדרשו פסוק: "עלית למרום שבות שבי" על עליית משה למרום לקבל התורה:

"ומשה עלה אל האלקים, הדא הוא דכתיב עלית למרום שבות שבי. בונה שבעולם הנכנס למדינה נוטל דבר שאין עין בני המדינה עליו, ומשה עלה למרום ונטל את התורה שהיו הכל נושאים עיניהם עליה, הוי עלית למרום שבות שבי... באותה שעה ביקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, עשה בו הקב"ה קלסטירין של פניו של משה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה, אי אתם מתביישיין הימנו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו. אמר הקב"ה למשה, לא נתנה לך תורה אלא בזכות אברהם".

cooked (changed)
various) how
to get the

ויש לדקדק: (א) המדרש מתחיל עם הכתוב: "עלית למרום שבות שבי", אשר לפי מה שלמדנו מהארז"ל גרמז כאן בראשי תיבות שבי - שמעון בין יוחאי, וצריך ביאור איך מתקשר רשב"י עם הנצחון של משה על המלאכים על ידי שצר הקב"ה קלסטר פניו של משה דומה לאברהם שהמלאכים אכלו אצלו. (ב) צריך להבין מאמר הקב"ה למלאכים: "אי אתם מתביישיין הימנו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו", מדוע עליהם להתבייש במה שאכלו אצל אברהם. (ג) וכי משום שאכלו אצל אברהם הם חייבים לוותר על תשוקתם הגדולה לקבל התורה.

old they
id - that
? ומה?

"זוהו עומד עליהם" בכחינת גדול עומד על גביי ליישב כל זה נקדים מה שביאר ביושב פנים (מאמר זמן מתן תורתנו אות ח כוונת המדרש בדרך נפלא, בהקדם פירוש הפסוק (בראשית יח ח): "זוהו עומד עליהם תחת העץ ויאכלו". על פי מה ששנינו בגמרא (גיטין כב:): "הכל כשרין לכתוב את הגט אפילו חרש שוטה וקטן". ומקשה

מאמר יח

"מבשרי אחזה אלוך"

מבשרי נטריקון מיתור ר'בי שמעון בין יוחאי
לכבוד ל"ג בעומר יומא הילולא של התנא האלקי רשב"י, נראה לבאר דברי רבינו הארז"ל כי בפסוק: "עלית למרום שבות שבי" רמו רשב"י, שכן שבי נטריקון שמעון בין יוחאי, וכפי שביאר הסמיכות חכמים, כי בשעת מתן תורה נתעבר משה רבינו עם נשמת רשב"י, כדי שיוכל לעלות למרום לקבל את התורה לישראל ולנצח את המלאכים, ואגב נבאר עת כמה ענינים בקשר לרשב"י:

(א) מצינו בזהר הקדוש: פר קדשים צא) כי כשהגיעו החברייא של רשב"י לפרשת "קדושים" שמחו מאד:

"תאני רבי אבא, פרשתא דא כללא דאורויתא היא וחותמא דקושטא דגושפנקא היא. בפרשתא דא אתחדשו ריזין עלאין דאורויתא בעשר אמירין וגזירין וענשין ופקודין עלאין, דכד מטאן חברייא לפרשתא דא הוי חדאן"

בתרגום ללשון הקודש:

"תני רבי אבא, פרשה זו כלל כל התורה היא וחותם האמת של הטבעת היא. בפרשה זו נחתרו סודות עליונים של התורה בעשרת הדברות וגזירות ועונשים ומצוות עליונים, כי כשהגיעו החבורה לפרשה זו היו שמחים"

The
rejoiced
they got
happy

והנה מה שמבואר בזהר שפרשה זו היא כלל כל התורה, כן מבואר במדרש הובא ברש"י פרשת קדושים (ויקרא יט א): "דבר אל כל עדת בני ישראל, מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל, מפני שרוב גופי תורה תלוים בה". אמנם צריך ביאור, מה ראו החברייא לשמוח כל כך דוק כשהגיעו לפרשת קדושים?

(ב) כתב בספר בית אהרן להר"ק רבי אהרן מקארלין זי"ע (ליג בעמר דף קז) וזה לשונו: "כתיב (איוב יט ט) מ'בישרי אחזה אלוך, ראשי תיבות מיתור ר'בי שמעון בין יוחאי". בפשיטות כוונתו, כי בזכות רשב"י שגילה תורת הנסתר בעולם זוכים ישראל לראות ממסתורין האלקי, וזהו הרמז: מבשרי ראשי תיבות מיתור ר'בי שמעון בין

"בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יבויז להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך כדכתוב בכל דרכיך דעה, ואמרו חכמים כל מעשיך יהיו לשם שמים, שאמלו דברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והשיבה והקומה... וכל צרכי גופך יהיו כולם לעבודת בוראך או לדבר הגורם עבודתו".

מעתה מבואר היטב הטעם שהעבודה של בכל דרכיך דעהו היא: "פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה". כי היות שהתורה ניתנה לישראל רק בזכות היותם מייחדים כל עניני עולם הזה לשם שמים, כמו שאמר הקב"ה למלאכים: "אי אתם מתביישים הוימו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו", כלומר שאינם ראוים לקבל את התורה משום שאינם יודעים כוונת אכילה, כי מטעם זה הוצרך אברהם אבינו לעמוד עליהם כדי ללמדם כוונת אכילה, הרי מבואר מזה שכל גופי תורה תלויים בעבודת ה' בעניני גשמיות בבחינת בכל דרכיך דעהו, כי רק בזכות זה ניתנה תורה לישראל.

יומחק לבאר בזה מאמר חז"ל (פסחים סח): "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם", [פירש רש"י: "שישמח בו במאכל ומשתה"], מאי טעמא, יום שניתנה בו תורה הוא. לפי האמור יש לומר הביאור בזה, כי היות שהתורה ניתנה לישראל ולא למלאכים, משום שהם עובדים את ה' גם בעניני גשמיות לשם שמים, לכן הכל מודים בעצרת שבו ניתנה תורה לישראל דבעינן נמי לכם, שישמח בו במאכל ומשתה לשם שמים שבזכות זה ניתנה תורה לישראל.

תכלית תורת הנסתר לייחד כל עניני עולם הזה לשם שמים

והנה בענין העבודה של "בכל דרכיך דעהו", מצינו בספר סוד מרע ועשה טוב להמקובל האלקי רבי עבי הירש מידידיטשוב זי"ע (דף קטו): שהאריך בגודל התועלת שיש בחכמת הקבלה לעבודת ה', על פי מה שביאר המגיד הקדוש מקאזוניץ זי"ע מאמרם (יומא כד): "ועבודתם, עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה". כי כבר הזכרנו מה שמבואר בשלחן ערוך איך לעבוד את ה' בעניני עולם הזה, שיכוון כי הוא עוסק בהם כדי שיתחזק כוחו לעסוק אחר כך בתורה ובעבודת ה'.

One can if a star

old have with

sto -you the

The way

The way

vatic all name activity

of the bic have write -so, in for were depends

upper handwriting 4000 "מכיל" ארבע

all, over activities, on other side to serve

בגמרא: "זהו לאו בני דיעה נינהו", ולא ידעו לכתוב לשמה, "אמר רב הונא, והוא שהיה גדול עומד על גביו", ומלמד אותו שיכתוב לשמה.

והנה מלאכי מעלה אף שעוסקים בעבודת ה' במדרגה נשגבה, אבל אינם מסוגלים לעבד את ה' בכוונות ויחודים בעניני אכילה ושתיה כי אין להם שיש ושיג בעניני גשמיות. לכן כשירדו המלאכים לאכול אצל אברהם אבינו הצריך אברהם לעמוד עליהם כדי ללמדם כוונת אכילה ביחודי שמות, וזהו פירוש הפסוק: "והוא עומד עליהם תחת העץ", אברהם היה בבחינת גדול העומד על המלאכים ללמדם כוונת אכילה בקדרשה ובטהרה, "ויאכלו" המלאכים על דעתו ועל כוונתו.

מעתה יתבאר כוונת המדרש, והנה המלאכים ביקשו לפגוע במשה שבא לקבל את התורה, בטענה שאין ראוי לתת התורה לבני אדם שעוסקים בעניני עולם הזה כאכילה ושתיה, אלא למלאכים שאינם עוסקים כלל בעניני אכילה ושתיה כי אם בעניני רוחניות. על כך השיב להם הקב"ה: "לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו".

פירוש, הלא כשאכלתם אצל אברהם היתה לכם ירידה, כי לא יכולתם לכוון כוונת אכילה עד שאברהם לימד אתכם בבחינת: "והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו", אם כן ודאי שראוי לתת התורה דוקא לבני אדם שיכולים לעבד את ה' גם בעניני אכילה ושתיה, ולא למלאכים שאין להם הכח לעבד את ה' בעבודה זו עכ"ל. נמצינו למדים מזה יסוד גדול, שמשנה רבינו קיבל את התורה לישראל, רק בזכות שעובדים לה גם בעניני גשמיות בכוונת יחודי שמות.

"פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה"

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מאמרם (ברכות ג): "דרש בר קפרא, איזוהי פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה, (משלי ג) בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך". וערך ביאור מה ראה בר קפרא לכוונת העבודה של בכל דרכיך דעהו: "פרשה קטנה שכל גופי תורה תלוין בה"? יש לומר על פי המבואר בשלחן ערוך (אמ"ח סימן רלא) ביאור העבודה של: "בכל דרכיך דעהו" שהכוונה בזה, לעבוד את ה' בכל עניני עולם הזה לשם שמים כמו שכתב המחבר:

"זוכה ראיתי למורי דודי הקדוש רבינו צבי [מזידיטשוב זי"ע], שהיה אומר על כל דבר קטן וגדול לשם יחוד קוב"ה ושכינתה בפה מלא, אפילו מעט מים ששתה היה שווה ואומר כמה יחודים, ועד כשהיה שותה המים היה דוגמא דלעילא, להמשיך מים עליונים לשכינת עוזנו ממנו להחיות נפש כל חי ברוך חי העולמים. וכן בכל דבר אכילה כל תנועה ולעיסה היה בדוגמא דלעילא, ומעט מעט שיאכל המשיך רב טוב לבית ישראל".

חילול השם כשאנו נותן דמים לאלתר

ענין זה פותח לנו פתח להבין דברי חכמים וחיידותם (יומא פ"א). שביארו ענין חילול השם שהוא אצל כל אחד לפי גדול מעלתו, ואמרו שם: "היכי דמי חילול השם, אמר רב, כגון אנא אי שקילנא בישראל מטבחה ולא יהיבא דמי לאלתר", פירוש, כגון אני, אם הנני לוקח בשר מהטבח ואיני משלם דמים על המקום, הרי זה כבר חילול השם. וצריך ביאור מה שבחר רב דוקא משל זה ולא איזה משל אחר.

וביאר בערוגת הבשם (פ"ר משפטים על פסוק אם חבל תחבול) ענין זה בדרך נפלא, על פי מה שפירש ביוטב לב מה ששינונו בגמרא (חולין פ"ד) על הצורך באכילת בשר כי אין הדור בריא כדורות הקודמים: "אמר רבי נחמן, כגון אנו לוויין ואוכלין". פירוש, כגון אנו לויים כסף כדי לאכול בשר. אמנם הייטב לב מפרש עומק כוונת רבי נחמן, על פי מה שנחבאר כי יש ב' דרכים איך לעבוד את ה' בעניני אכילה, דרך א', שהאכילה היא רק הכנה שיהיה לו כח לעבוד את ה', שאז נשלמת עבודת האכילה רק אחרי שהוא עוסק בתורה ומצוות. דרך ב', שהאכילה עצמה היא עבודת ה' כי הוא מכון להעלות ניצוצי קדושה, שאז אין צורך להמתין עד שיעסוק אחר כך בתורה אלא מיד בשעת האכילה הוא כבר עובד ה'.

והנה מי שעובד את ה' בדרך הא', שהאכילה היא רק בבחינת הכנה לעבוד אחר כך את ה', כי אז האכילה היא בבחינת הלוואה על מנת לשלם אחר כך חובתו לה' על ידי שיעבוד את ה' בכח אכילתו, ולפי זה אם לא עלה בידו אחר כך לעבוד ה' הרי הוא בבחינת לווה שלא שילם חובתו לה'. אולם מי שעובד ה' בדרך ב' היותר נעלה, שאוכל

נמצא לפי זה שהעסק בעניני גשמיות הוא רק בבחינת הכנה לעבודת ה', שהרי שלמות העבודה היא רק כשיעסוק אחר כך בפועל בעבודת ה'. אמנם כאשר אדם זוכה להשגה בתורת הנסתר, והוא אוכל בכוונות יחדי שמות הקדושים כפי שגילה רבינו האריז"ל, איך להעלות על ידם ניצוצי הקדושה מתוך האכילה שזהו ממש בבחינת קרבן, כי אז העסק בגשמיות הוא לא רק הכנה לעבוד אחר כך את ה', אלא עצם האכילה היא עבודת ה' ממש כתורה ותפלה.

זהו פירוש המאמר: יעברתם, עבודה תמה ולא עבודה שיש אחריה עבודה. שתעבדו את ה' בעניני גשמיות עבודה תמה, שעצם האכילה כבר תהיה עבודה בשלימות על ידי שתכוונו להעלות ניצוצי קדושה מתוך המאכל, ולא עבודה שיש אחריה עבודה, כלומר שלא תעסקו בעניני גשמיות רק בבחינת הכנה לעבודת ה' שזהו בבחינת: "עבודה שיש אחריה עבודה", מכיון שאחרי האוכל עדיין צריך עבודת ה' בעסק התורה והמצוות כדי להשלים עבודת האכילה עבודה".

לפי זה מאריך מהרציה מוזידיטשוב זי"ע בגדל מעלת עסק התורה בחכמת הקבלה, כי רק על ידי משיג האדם לעבוד את ה' עבודה תמה בעניני גשמיות:

"והנה כשמתכוין באכילתו רק לחזק הגוף לתורה ולעבודה הארך היא עבודה תמה, הלא בשעת אכילה אינו מתפלל ואינו לומד, ואין זה עבודה אלא לצורך עבודה שלאחריה. אבל אם האכילה היא על דרך כוונת האר"י ז"ל, לברר בירורים להעלות הניצוצות קדושות מן המאכל ולהעלות הטוב מן בירורי מלכין קדמאין, ובפרט מי שזיכהו השם להשיג להעמיד לנגד עיניו ושכלו שרשי שמונתו יתברך, כדאיתא מבואר בכוונת סעודת תלמיד חכם, יכול לייחד באכילתו כמו בחפלתו, אשרי לו ואשרי חלקו".

והנה הקדוש הזה מהרציה מוזידיטשוב זי"ע היה לא רק נאה דורש אלא גם נאה מקיים, כמו שהעיד תלמידו הנאמן הרד"ק מהר"א מקאמרנא זי"ע בהקדמה לספר עצי עדן (על המשניות):

Even a little
bit of water
we drink with
a 911' 200

It's
with
the
יהי

מאמר יט

"יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין"

בגמרא (סוכה מה'): "אמר ר' ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי, יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה". ופירש רש"י: "בזכותי אני סובל כל עונותיהם ופטורין מן הדין". והוסיף המהרש"א בחידושי אגדות (שם): "והיינו שסובל עונותיהם ביסורין וצער שהיה לו ולבנו במערה". דבר בעתו מה טוב לכבוד ל"ג בעומר יומא דהילולא של הרשב"י, לבאר בדרך פרדס מעט מזעיר כוחו של רשב"י לפטור את כל העולם מן הדין.

אופן א

רשב"י לשיטתו שנים שעשאוה פטור

בשר"ת מדרש"ם (הקדמה כרך א' חלק ב') הביא ביאור נאה בשם הגה"ק מבערזאן זי"ע, על פי מה ששינינו בגמרא (סנהדרין צא):

"אמר ליה אנטונינוס לרבי, גוף ונשמה יכולים לפטור עצמן מן הדין, כיצור, גוף אומר נשמה חטאה, שמיום שפירשה ממני הריני מוטל כאבן דומם בקבר, ונשמה אומרת גוף חטא, שמיום שפירשתי ממני הריני פורחת באויר בצפור. אמר ליה [רבין], אמשול לך משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שהיה לו פרדס נאה והיה בו [תאנן] בכורות נאות, והושיב בו שני שומרים אחד חניגר ואחד סומא, אמר לו חניגר לסומא בכורות נאות אני רואה כפרדס, בא והרכיבני ונביאם לאכלם, רכב חניגר על גבי סומא והביאום ואכלום. לימים בא בעל פרדס, אמר להן בכורות נאות היכן הן, אמר לו חניגר כלום יש לי רגלים להלך בהן, אמר לו סומא, כלום יש לי עינים לראות, מה עשה, הרכיב חניגר על גבי סומא ודן אותם כאחד, אף הקב"ה מביא נשמה וזרקה בגוף ודן אותם כאחד".

והנה קיימא לן במשנה (שבת צב'): לענין מלאכה בשבת, כי שנים שעשו מלאכה בשבת, אם זה יכול לעשות המלאכה לבד זה יכול לעשות המלאכה לבד שניהם פטורים, אבל אם זה אינו יכול לעשותה לבד זה אינו יכול לעשותה לבד ועשאוה יחד שניהם חייבים. ויש לומר כי גם בשאר איסורים הדין כן, [עיין בשר"ת הרשב"א (ח"א סי' כח)

תורה תלויים בה". שהרי לפי המבואר לא זכו ישראל לנצח את המלאכים ולקבל את התורה, רק בזכות שמקיימים: "קדושים תהיו" לקדש עצמם בעיני עולם הזה, שאם לא כן הרי קמה וגם נצבה טענת המלאכים: "מה אנש כי תזכרנו", הלא הוא עוסק בעיני עולם הזה. נמצא כי מה שזכו ישראל לקבל את התורה הוא רק בזכות שמקדשים עצמם בעיני עולם הזה. והו שרמזו חז"ל באמרו כי פרשת "קדושים תהיו" נאמרה בהקלה: "מפני שרוב גופי תורה תלויים בה", כי אכן רוב גופי תורה ניתנו רק בזכות שמקדשים עצמם בעיני עולם הזה. [ויש להוסיף מה שאמרו רוב גופי תורה, כי ישנן מיעוט מצוות בשבת ופרה אדומה שכבר ניתנו במרה לפני שקיטרו המלאכים].

אמור מעתה יתבאר היטב מדוע החברייא של רשב"י שמחו כל כך כשהגיעו לפרשת קדושים, כי היות שמצות "קדושים תהיו" היא לקדש עצמו בעיני עולם הזה, כמאמרם (נבמות ב'): "קדש עצמן במותר לך". הן אמת שהפירוש הפשוט הוא שיפרוש עצמו מלעסוק בעיני עולם הזה, אבל מי שזכה להשיג האור הגדול של חורת הנסתר, אצלו הפירוש הוא שיקדש עצמו לעסוק בעיני עולם הזה בכוונת ויחודי שמות. והנה כבר נתבאר כי משה רבינו קיבל את התורה לישראל וניצח את המלאכים שבאו בטענה: "מה אנש כי תזכרנו", על ידי שנתעבר עם נשמת רשב"י, שגילה בעולם תורת הנסתר איך להתקדש בעיני עולם הזה ביחודי שמות, לכן דוקא החברייא של רשב"י שמחו מאד כשהגיעו לפרשת קדושים.

על פי האמור ימתק להבין מה שכתב בבית אהרן, כי מבשר"י ראשי תיבות מיתורת רבי שמעון בן יוחאי, "אחזה אלוך", כי הוא גילה ממסתורין של אלקי עולם. ושאלנו איך מתקשר פשט הכתוב: "מבשרי אחזה אלוך", עם הרמז: מיתורת רבי שמעון בן יוחאי אחזה אלוך. אך לפי האמור יש לומר כי הפשט של הפסוק: "מבשרי אחזה אלוך" בא ללמדנו, שגם מבשרי הגשמי אני יכול לחוות אלוך, הרינו אם האדם ירדע לכוון יחודי שמות הקדושים בעת עסקו בעיני גשמיות, ובא הרמז להשלים כוונת הפשט איך יכול אדם קרוץ מחומר לחוות את האלקות מהבשר הגשמי והחומרי: מבשר"י ראשי תיבות מיתורת רבי שמעון בן יוחאי, שעל ידי שגילה לנו חלק הנסתר שבתורה יכול האדם להגיע לירי כך לעבוד את ה' גם בעיני הגוף.